

Dosarul nr. 2ra-1907/18

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (Daria Sușchevici)

instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (Iurie Cotruță, Silvia Gîrbu, Grigore Dașchevici)

ÎNCHEIERE

14 noiembrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul

Judecătorii

Valeriu Doagă

Victor Burduh

Nina Vascan

examinând admisibilitatea recursului declarat de societatea de asigurări și reasigurări „Moldcargo” societate pe acțiuni,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de întreprinderea mixtă compania de asigurări „Grawe Carat Asigurări” societate pe acțiuni împotriva societății de asigurări și reasigurări „Moldcargo” societate pe acțiuni, intervenienți accesorii întreprinderea individuală „Marcela-A.Roșca” și Aurel Pruteanu cu privire la încasarea despăgubirii de asigurare,

împotriva deciziei din 08 februarie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins apelul declarat de societatea de asigurări și reasigurări „Moldcargo” societate pe acțiuni și s-a menținut hotărârea din 15 mai 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, prin care s-a admis acțiunea depusă de întreprinderea mixtă compania de asigurări „Grawe Carat Asigurări” societate pe acțiuni,

constată:

La 01 iulie 2015, întreprinderea mixtă compania de asigurări „Grawe Carat Asigurări” societate pe acțiuni (denumirea prescurtată ÎM CA „Grawe Carat Asigurări” SA) a depus cerere de chemare în judecată împotriva societății de asigurări și reasigurări „Moldcargo” societate pe acțiuni (denumirea prescurtată SAR „Moldcargo” SA), intervenient accesoriu Aurel Pruteanu cu privire la încasarea despăgubirii de asigurare.

În motivarea acțiunii a menționat că, la 03 decembrie 2014, pe șos. Balcani, mun. Chișinău, a avut loc un accident rutier cu implicarea autovehiculului de marcă și modelXXXXX, condus de Nicolai Menzatul, și autovehiculul de marcă și modelXXXXX, condus de Aurel Pruteanu.

Conform procesului-verbal cu privire la contravenție seria MAI nr. 02732737 din 03decembrie 2014, vinovat de producerea accidentului rutier a fost recunoscut Aurel Pruteanu. La data producerii accidentului rutier, Aurel Pruteanu deținea polița de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto internă pentru pagube produse prin utilizarea autoturismului susmenționat seria XXXXX.

Astfel, reclamanta a invocat că, în conformitate cu art. 22 alin. (11) din Legea nr. 414-XVI din 22 decembrie 2006 „Cu privire la asigurarea obligatorie

de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule”, și în temeiul contractului de asigurare a vehiculelor terestre nr. XXXXX încheiat între ÎM CA „Grawe Carat Asigurări” SA și SC „Metalex-Kin” SRL, ultimei i-a fost achitată prin ordinul de plată nr. 692 din 12 februarie 2015 despăgubirea de asigurare în cuantum de 36 684 de lei.

În această ordine de idei, reclamanta a opinat că, prin prisma art. 22 alin. (12) și (13) din Legea nr. 414-XVI din 22 decembrie 2006, SAR „Moldcargo” SA, ca asigurător de răspundere civilă auto al persoanei recunoscute vinovate de producerea accidentului rutier, datorează ÎM CA „Grawe Carat Asigurări” SA suma de 19 318,24 de lei, care este formată din suma de 9 768,24 de lei pentru piese (27 134 de lei – 17 365,76 de lei ce constituie uzura de 64 %); și suma de 9 550 de lei pentru manoperă.

În acest sens, la 22 mai 2015, a expediat în adresa SAR „Moldcargo” SA pretenția nr. 735/15, prin care a solicitat restituirea benevolă a despăgubirii de asigurare, însă până la depunerea acțiunii nu a primit niciun răspuns la aceasta.

Reclamanta ÎM CA „Grawe Carat Asigurări” SA a solicitat încasarea din contul SAR „Moldcargo” SA în beneficiul său a sumei de 19 318,24 de lei cu titlu de despăgubire de asigurare, a sumei de 579,54 de lei cu titlu de compensare a taxei de stat achitată la depunerea cererii de chemare în judecată și compensarea cheltuielilor suportate în legătură cu citarea publică a intervenienților accesorii.

Prin încheierea protocolară din 11 mai 2016 a Judecătorei Centru, mun. Chișinău, (f.d. 81-82) s-a atras în proces întreprinderea individuală „Marcela-A.Roșca” (denumirea prescurtată ÎI „Marcela-A.Roșca”) în calitate de intervenient accesoriu.

Prin hotărârea din 15 mai 2017 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, (f.d. 117, 121-124) s-a admis integral acțiunea depusă de ÎM CA „Grawe Carat Asigurări” SA și s-a încasat de la SAR „Moldcargo” SA în beneficiul ÎM CA „Grawe Carat Asigurări” SA suma despăgubirii de asigurare în mărime de 19 318,24 de lei, suma de 579,54 de lei cu titlu de compensare a taxei de stat achitată de reclamantă la depunerea cererii de chemare în judecată și suma de 210 lei cu titlu de compensare a cheltuielilor juridice suportate în legătură cu citarea publică.

Prin decizia din 08 februarie 2018 a Curții de Apel Chișinău (f.d. 166, 167-171) s-a respins apelul declarat de SAR „Moldcargo” SA și s-a menținut hotărârea din 15 mai 2017 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru.

Prima instanță și instanța de apel și-au întemeiat soluțiile adoptate pe dispozițiile art. 82, art. 94 alin. (1), art. 117 alin. (1), art. 118 alin. (1), art. 121, art. 130 alin. (1) din Codul de procedură civilă; art. 1301, art. 1329 alin. (1) din Codul civil; art. 2, art. 3, art. 4 alin. (1), art. 8 alin. (2²), art. 15 alin. (1), (2) și (4) din Legea nr. 414-XVI din 22 decembrie 2006 „Cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule”.

În consolidarea soluțiilor sale, Judecătoria Chișinău, sediul Centru, și Curtea de Apel Chișinău au reținut că, vinovat de producerea accidentului rutier din 03 decembrie 2014 a fost recunoscut Aurel Pruteanu, care deținea polița de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto nr. XXXXX eliberată de SAR „Moldcargo” SA în baza contractului încheiat cu SRL „Advacer” pentru autovehiculul de marcă XXXXX model, cu acțiunea extinsă asupra unui număr nelimitat de persoane.

Astfel, prejudiciul cauzat în urma acestui accident rutier se încadrează în obiectul asigurării prevăzut de contractul CASCO seria XXXXX încheiat între ÎM CA „Grawe Carat Asigurări” SA și SC „Metalex-Kin” SRL și se include în evenimentele considerate drept riscuri asigurate. Drept urmare, ÎM CA „Grawe Carat Asigurări” SA este îndreptățită să înainteze acțiune în regres față SAR „Moldcargo” SA, ca asigurător de răspundere civilă al persoanei declarate vinovată de producerea accidentului rutier, pentru a recupera despăgubirea de asigurare achitată păgubitului SC „Metalex-Kin” SRL.

Subsecvent, instanța de apel a apreciat ca fiind neviabil respingerii acțiunii faptul că, la momentul producerii accidentului rutier, autocamionul de marcă și model XXXXX era exploatat de ÎI „Marcela-A.Roșca”. Or, dovada efectivă a exploatării unui autoturism de către altă persoană decât proprietarul, urmează a fi făcută în baza locațiunii înregistrată în Registrul de stat al transporturilor, ținut de ÎS „CRIS „Registru”, actualmente Agenția Servicii Publice.

La 25 iunie 2018, SAR „Moldcargo” SA a declarat recurs împotriva deciziei din 08 februarie 2018 a Curții de Apel Chișinău (f.d. 175-177 recto-verso).

În motivarea recursului au invocat că instanța de apel a interpretat în mod eronat legea materială ce guvernează raportul litigios.

În acest sens, recurenta a menționat că, instanța de apel nu a ținut cont de faptul că la data producerii accidentului rutier, autovehiculul de marcă și model XXXXX, condus de Aurel Pruteanu, care este angajat al ÎI „Marcela-A.Roșca”, iar contractul de răspundere civilă auto a fost încheiat cu SRL Advencer”. Prin urmare, la data producerii accidentului rutier, ÎI „Marcela-A.Roșca” nu era asigurată de pagubele produse de autovehiculul de marcă și model „XXXXX, ci doar pentru semiremorcă de model Sommer, cu n/î XXXXX

Astfel, în temeiul art. 4 alin. (1) din Legea nr. 414-XVI din 22 decembrie 2006, ÎI „Marcela-A.Roșca” avea obligația de a încheia personal contract de răspundere civilă auto, deoarece contractul încheiat la 19 februarie 2014 cu SRL „Advacer” nu avea protecție juridică și asupra ÎI „Marcela-A.Roșca”.

Recurenta SAR „Moldcargo” SA a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei din 08 februarie 2018 a Curții de Apel Chișinău și a hotărârii din 15 mai 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, cu pronunțarea unei hotărâri noi, prin care să fie respinsă acțiunea depusă de ÎM CA „Grawe Carat Asigurări” SA, ca fiind neîntemeiată, și dispunerea întoarcerii executării, cu restituirea din contul ÎM CA „Grawe Carat Asigurări” SA în beneficiul SAR „Moldcargo” SA a sumei de 20 107,78 de lei.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul de admisibilitate al Colegiului civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul este inadmisibil, din motivele ce succed.

Articolul 431 din Codul de procedură civilă consemnează în alineatul (2) că, asupra admisibilității recursului decide un complet din 3 judecători.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

(2) Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

(3) Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

(4) Săvârșirea altor încălcări decît cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

(5) Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.

Conform articolului 433 din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care:

- a) recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4);
  - a¹) recursul este depus împotriva unui act ce nu se supune recursului, cu excepția cazurilor prevăzute la art. 429 alin. (5);
  - b) recursul este depus cu omiterea termenului de declarare prevăzut la art. 434;
- c) persoana care a înaintat recursul nu este în drept să-l declare;
- d) recursul se depune în mod repetat după ce a fost examinat.

Prin prisma art. 434 în alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Instanța de recurs atestă că, în speță, calea de atac a fost demarată în interiorul termenului legal, deoarece din materialele cauzei nu poate fi stabilită data când decizia din 08 februarie 2018 a Curții de Apel Chișinău a fost comunicată SAR „Moldcargo” SA, iar drept consecință nu poate fi stabilit momentul când începe să curgă termenul de exercitare a dreptului acestuia de a ataca hotărârea judecătorească.

In concreto motivelor inserate în cererea de recurs, completul de admisibilitate le apreciază ca fiind lipsite de substanță și care nu pot fi acceptate. Or, toate criticile recurente se rezumă, în esență, la faptul că, la momentul producerii accidentului rutier, și anume la 03 decembrie 2014, Aurel Pruteanu și

angajatorul acestuia ÎI „Marcela-A.Roșca” nu era asigurată de pagubele produse de autovehiculul de marcă și model „DAF 85430”, cu n/î COM 171, ci doar pentru semiremorcă de model Sommer, cu n/î C 181 RB.

La capitolul dat, completul de admisibilitate notează că la momentul producerii accidentului rutier, la 03 decembrie 2014, autocamionul de modelXXXXX, era asigurat de răspundere civilă auto internă în baza contractului nr. XXXXXdin 19 februarie 2014 încheiat între SRL „Advacer” și SAR „Moldcargo” SA (f.d. 66-68).

În acest sens, art. 8 (2²) din Legea nr. 414 din 22 decembrie 2006 cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule, statuează că contractul de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto între persoana juridică sau întreprinzătorul individual și asigurător se încheie fără indicarea persoanelor admise să utilizeze autovehiculul pentru care se încheie contractul (număr nelimitat de utilizatori).

Astfel, sunt lipsite de substanță alegațiile recurente precum că SAR „Moldcargo” SA Astfel, în temeiul art. 4 alin. (1) din Legea nr. 414-XVI din 22 decembrie 2006, ÎI „Marcela-A.Roșca” avea obligația de a încheia personal contract de răspundere civilă auto, deoarece contractul încheiat la 19 februarie 2014 cu SRL „Advacer” nu avea protecție juridică și asupra ÎI „Marcela-A.Roșca”.

Or, conform art. 8 (2³) din Legea nr. 414 din 22 decembrie 2006, în cazul în care asiguratul persoană fizică, cu excepția întreprinzătorului individual, a transmis autovehiculul pentru care s-a încheiat contractul în posesiunea unei persoane juridice sau a unui întreprinzător individual în temeiul contractului de locațiune sau al altui titlu prevăzut de legislație, riscul celor admiși de persoana juridică sau întreprinzătorul individual să utilizeze autovehiculul nu se consideră asigurat prin contractul încheiat în condițiile alin.(2).

Respectiv, dispozițiile art. 8 (2³) din Legea nr. 414 din 22 decembrie 2006 își au aplicabilitate doar în cazul raporturilor civile de arendă între o persoană fizică ca arendator și o persoană juridică / întreprinzător individual ca arendaș.

În această ordine de idei, se ajunge la concluzia că, în urma raporturilor juridico-civile de arendă între două persoane juridice, arendașul nu are obligația de a încheia un nou contract de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto internă, dacă arendatorul are încheiat un asemenea contract care încă este valabil.

Prin urmare, se deduce că argumentele inserate în cererea de recurs nu pot fi reținute de către completul de admisibilitate, deoarece recursul împotriva deciziei instanței de apel este o cale de atac de drept, vizând în exclusivitate legalitatea actului de dispoziție contestat. Iar recurenta nu a evidențiat în cererea de recurs formulată memoriul ilegalității și netemeinicii deciziei recurate, limitându-se doar la reiterarea unor circumstanțe care au fost supuse examinării în ordine de apel.

În acest sens, urmează a se evidenția faptul că nu este suficientă simpla expunere a circumstanțelor faptice ale cauzei, fiind necesară motivarea recursului cu indicarea motivelor de nelegalitate pe care se întemeiază, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului însemnând nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat în apel, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o hotărâre neîntemeiată. Aderent, recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, condiția legală a dezvoltării motivelor de recurs implicând determinarea greșelilor anume imputate instanței de apel, o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și

indicarea probelor pe care se bazează.

Astfel, este de menționat că dezvoltarea recursului trebuie să cuprindă o motivare corespunzătoare, în sensul arătării cu claritate a acelor critici care, circumscrise fiind motivelor de recurs îngăduite de lege, sunt de natură a învedera nelegalitatea hotărârii.

În această ordine de idei, instanța de recurs constată că, argumentele invocate în cererea de recurs, după esența lor, pot fi încadrate în temeiul prevăzut de art. 386 alin.(1) lit. b) din Codul de procedură civilă, aplicabil doar procedurii de apel și nu se regăsesc în art. 432 din Codul de procedură civilă, aplicabil recursului. Ba mai mult ca atât, acestea au fost deja supuse examinării și aprecierii de către instanța de apel prin prisma art. 130 din Codul de procedură civilă, fiindu-le oferite concluziile de rigoare și, prin urmare, nu urmează a fi reiterate în ordine de recurs.

Ipotezele relevate certifică în mod clar caracterul lipsit de substanță al recursului declarat, deoarece SAR „Moldcargo” SA nu a invocat niciun argument plauzibil în vederea justificării ilegalității deciziei instanței de apel. Astfel, se evidențiază caracterul declarativ al recursului, deoarece este lipsit de conținut și desprinde simplul fapt al dezacordului recurenteii cu soluția dată de instanțele inferioare, precum și lipsa temeiurilor legale de declarare a recursului.

În acest sens, completul reamintește că în jurisprudența sa, Curtea Europeană a precizat că dreptul de a fi auzit în combinație cu dreptul la un recurs efectiv sunt în primul rând chestiuni de reglementare în dreptul intern și este în principiu, competența instanțelor să evalueze motivele de admisibilitate a unei cereri de acest tip (Doorson împotriva Olandei, 26 martie 1996, §67). La acest capitol instanța de recurs reține că recursul declarat de SAR „Moldcargo” SA nu s-a bazat exclusiv pe chestiuni de drept, ce ar cuprinde încălcări esențiale sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural, iar ca urmare nu corespunde cerinței de a fi „efectiv”, fiind lipsit de șanse de succes și nu este capabil să ofere îndreptarea situației din decizia recurată.

Subsidiar, completul de admisibilitate relevă că prezenta cerere de recurs a fost depusă după ce SAR „Moldcargo” SA a avut posibilitatea de a fi auzită de o instanță de fond și de o instanță de apel, fiecare dintre care a avut deplină jurisdicție (a se vedea mutatis mutandis „Levages Prestations Services” împotriva Franței, cererea nr.21920/93 din 23 octombrie 1996, §48-50).

Prin urmare, instanța de recurs apreciază că recurenteii i-a fost asigurat dreptul de acces la o instanță și dreptul de a fi auzită combinat cu dreptul la un recurs efectiv. De fapt, în cazul când nu există suspiciuni privind încălcarea echității procedurii din perspectiva art. 6 §1 din CEDO, rezultă că participanții au reușit să pună în discuție în fața instanțelor toate observațiile și raționamentele pe care le considerau necesare în vederea apărării punctului său de vedere (Blücher împotriva Cehiei, cererea nr.58580/00 din 11 aprilie 2005, §65-67)

Din considerentele menționate și având în vedere faptul, că instanța de apel a examinat cauza sub toate aspectele, a verificat și a apreciat corect probele prezentate, a aplicat și interpretat elocvent normele de drept material și procedural, iar argumentele invocate în recurs nu se încadrează în temeiurile prevăzute de art.432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, completul de admisibilitate al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, în unanimitate, ajunge la concluzia de a considera

recursul declarat de societatea de asigurări și reasigurări „Moldcargo” societate pe acțiuni, împotriva deciziei din 08 februarie 2018 a Curții de Apel Chișinău, în baza art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. 431 alin. (2), art. 433 lit. a) și art. 440 din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de societatea de asigurări și reasigurări „Moldcargo” societate pe acțiuni, împotriva deciziei din 08 februarie 2018 a Curții de Apel Chișinău, adoptată în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de întreprinderea mixtă compania de asigurări „Grawe Carat Asigurări” societate pe acțiuni împotriva societății de asigurări și reasigurări „Moldcargo” societate pe acțiuni, intervenienți accesorii întreprinderea individuală „Marcela-A.Roșca” și Aurel Pruteanu cu privire la încasarea despăgubirii de asigurare.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Victor Burduh

Nina Vascan